

Aleg 661

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycji obywateli miasta Horodenki w sprawie przekształcenia 6-klasowych szkół męskiej i żeńskiej na wydziałowe.

Wysoki Sejmie!

Obywatele miasta Horodenki wnieśli w r. 1908 do Wysokiego Sejmu petycję o przekształcenie miejscowych 6-klasowych szkół męskiej i żeńskiej na wydziałowe.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 5. listopada 1908 petycję powyższą odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku na najbliższej sesji sejmowej.

Wydział krajowy zasięgnął w tej sprawie przedewszystkiem opinii c. k. Rady szkolnej krajowej, która oznajmiła, że według wykazów frekwencyi w ostatnich czterech latach szkolnych w klasie szóstej, dwie szkoły w Horodence posiadają ze względu na frekwencyę wymagane w ustępie drugim art. 7 ustawy z dn. 23. maja 1895 nr. 57 dz. u. kr. warunki do przekształcenia ich na wydziałowe.

C. k. Rada szkolna krajowa uznając potrzebę organizacyi szkół wydziałowych męskiej i żeńskiej w Horodence, poparła ze swej strony petycję obywateli miasta Horodenki. Mając jednak na uwadze znaczne obciążenie funduszu szkolnego krajowego, c. k. Rada szkolna krajowa oświadczyła się za wyjednanem u Wysokiego Sejmu uchwały zezwalającej przedewszystkiem na organizacyę w Horodence na razie szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą, gdyż w tej szkole frekwencya dzieci jest liczniejszą.

Chcąc dokładnie zbadać, czy i o ile gm. Horodenka będzie w stanie pokryć zwiększone wydatki na płace nauczycielskie, w razie organizacyi szkoły wydziałowej żeńskiej, postanowił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową przeprowadzić na miejscu dokładne zbadanie stanu majątkowego gminy miasta Horodenki.

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że gmina m. Horodenki nie tylko nie ma żadnego czystego dochodu z majątku zakładowego, ale przeciwnie, wykazuje w latach 1905 do 1908 corocznie niedobór od 1876 K do 8.227 K.

Dodatki do podatków bezpośrednich nałożone na pokrycie niedoboru wynoszą 69%.

Siła podatkowa gminy jest nader małą, gdyż jeden halerz dodatku przynosi zaledwie 349 K dochodu.

Mimo tego niekorzystnego stanu finansowego Rada gminna miasta Horodenki uchwałą z dn. 5. listopada 1909, zatwierdzoną przez Wydział powiatowy

w Horodence w myśl §. 36 ustawy o Reprezentacji powiatowej w zastępstwie Rady powiatowej, odstąpiła na razie od próby o przekształcenie szkoły męskiej, uznając potrzebę zorganizowania szkoły żeńskiej wydziałowej w Horodence. Równocześnie zobowiązała się Rada gminna do uiszczania corocznie na częściowe pokrycie zwiększonego wydatku na płace nauczycieli kwotę 1.200 K. Wobec tego, że zaprowadzenie szkoły wydziałowej żeńskiej w Horodence, zwiększy wydatek na płace nauczycieli tej szkoły o sumę około 6.500 K rocznie, przeto w razie uwzględnienia powyższej deklaracji gminy, resztę wydatków w kwocie około 5.300 K rocznie musiałby pokryć fundusz szkolny krajowy.

Horodenka miasto powiatowe nie posiada prócz 6-cio klasowej szkoły ludowej, żadnego innego zakładu naukowego, w którymby dziewczęta mogły otrzymać wyższe wykształcenie.

Mieszkańcy, przeważnie ubodzy, nie są zaś w stanie oddawać swoich dzieci do innych większych miast celem dalszego ich kształcenia. Z tych powodów prośba gminy miasta Horodenki zasługuje na uwzględnienie.

Miasto Horodenka nie należy do miast zaliczonych w art. 11. ustawy krajowej z 15. czerwca 1892 dz. u. kr. nr. 40 do pierwszych trzech klas, przeto w myśl ostatniej alinei art. 7 ustawy z dnia 23. maja 1895 nr. 57 dz. u. kr. założenie szkoły wydziałowej żeńskiej w Horodence mogłoby nastąpić tylko w takim razie, jeśli znajdują się fundusze potrzebne dla trwałego pokrycia kosztów utrzymania takiej szkoły.

Dotychczas w 2 wypadkach podobnych Wysoki Sejm przyjął część wydatku na fundusz szkolny krajowy:

a) w Żywcu w r. 1905 przy przekształceniu szkoły żeńskiej wydziałowej; gmina zobowiązała się uiszczać rocznie po 1.340 K:

b) w Radziechowie w r. 1902 przy przekształceniu szkoły wydziałowej męskiej, gmina zobowiązała się uiszczać rocznie po 100 K. Resztę kosztów przyjął Wysoki Sejm na fundusz szkolny krajowy.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia c. k. Radę szkolną krajową do przekształcenia 6-klasowej szkoły żeńskiej w Horodence na 3-klasową szkołę wydziałową w połączeniu z 4-klasową szkołą pospolitą.

II. Przekształcenie tej szkoły może nastąpić pod warunkiem, iż gmina miasta Horodenki prócz dotychczasowych prestacyj uiszczać będzie w myśl swej deklaracji corocznie po 1.200 K na częściowe pokrycie zwiększonych wydatków na płace nauczycieli szkoły wydziałowej. Resztę wydatków pokryje fundusz szkolny krajowy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.